

پیش نویس بخشنامه تکالیف دستگاه‌های اجرایی در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

بسمه تعالی

به کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی، استانداری‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی

با عنایت به قسمت اخیر ماده (۳۰) الحاقی قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴) که مقرر می‌دارد: «دستگاه‌های اجرایی مکلفند هرگونه آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه یا مقررده خود را بلافاصله در پایگاه مذکور [پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار] ثبت نمایند و به اطلاع عموم برسانند. یک سال پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، مقررات تنها در صورت ثبت در پایگاه موضوع این ماده نافذ می‌باشد» و نیز مفاد آیین‌نامه‌های اجرایی مواد (۲۴) و (۳۰) قانون اخیرالذکر (به شماره‌های ۲۲۹۵۹۷/ت/۱۳۵۸هـ - ۱۴۰۲/۱۲/۱۳ و ۱۷۹۷۶/ت/۱۱۳۴هـ - ۱۴۰۲/۰۲/۰۹ مصوب هیأت وزیران)، «شیوه‌نامه اجرایی ورود اطلاعات به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران» (شماره ۵۷۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۱۹)، «دستورالعمل نحوه تدوین پیش‌نویس مقررات مرتبط با محیط کسب و کار» (شماره ۱۳۵۴۴ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۱) و «راهنمای حقوق فعالان اقتصادی» ابلاغی معاون حقوقی رئیس جمهور (شماره ۴۹۰۶۷/۱۱۴۱۸۳ مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۳۰)، جهت شفاف‌سازی مقررات به عنوان یکی از حقوق فعالان اقتصادی، «تکالیف دستگاه‌های اجرایی در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار» به شرح زیر ابلاغ می‌گردد:

[متن پیش‌نویس] «بخشنامه تکالیف دستگاه‌های اجرایی در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار»

تکلیف اول) معرفی نماینده و برقراری ارتباط نظام‌مند (سیستمی) با سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران (به نشانی qavanin.ir)

مستند قانونی	ماده (۴) آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار
مستند قانونی	بند ۱۳-۳) شیوه‌نامه اجرایی ورود اطلاعات به سامانه ملی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران
مستند قانونی	هر دستگاه نسبت به معرفی یک رابط فناوری با اشراف کامل نسبت به موضوع به صورت کتبی به معاونت اقدام نماید.

پیش نویس بخشنامه تکالیف دستگاه‌های اجرایی در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

تکلیف دوم) معرفی مراجع و مقامات صلاحیت‌دار جهت وضع مقررده با امضای بالاترین مقام دستگاه خطاب به معاونت حقوقی ریاست جمهوری

مستند قانونی	ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
<p>کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، مراجع و مقامات صلاحیت‌دار جهت وضع مقررده در دستگاه خویش را با امضای بالاترین مقام دستگاه به معاونت حقوقی رییس جمهور ارسال نمایند. ثبت و انتشار مقررده در پایگاه صرفاً از سوی مراجع و مقامات ذی‌صلاح معرفی شده امکان پذیر است.</p>	

تکلیف سوم) نظرخواهی از اتاق‌ها و تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط و توجه به نظرات آنها

مستند قانونی	ماده (۱۵) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی
<p>دولت موظف است حداکثر ظرف شش ماه زمینه‌های تأسیس انجمن‌های صنفی - حرفه‌ای را به صورت سازمان‌های مردم‌نهاد فراهم نماید. این انجمن‌ها برای تحقق مقررات صنفی و حرفه‌ای، اصول اخلاق حرفه‌ای و توسعه علمی و تکنولوژی در رشته‌های مرتبط فعالیت می‌نمایند. دستگاه‌های اجرائی موظفند در تدوین و اصلاح ضوابط و مقررات از این انجمن‌ها نظر مشورتی اخذ نمایند.</p>	
مستند قانونی	ماده (۲) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
<p>دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب و کار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین‌نامه‌ها، نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های ذی‌ربطی که عضو اتاقها نیستند، اعم از کارفرمایی و کارگری را درخواست و بررسی کند و هرگاه لازم دید آنان را به جلسات تصمیم‌گیری دعوت نماید.</p>	
مستند قانونی	ماده (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
<p>دستگاه‌های اجرائی مکلفند هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامه‌ها و رویه‌های اجرائی، نظر تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط را استعلام کنند و مورد توجه قرار دهند.</p>	
مستند قانونی	ماده (۲) آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب‌وکار
<p>دستگاه‌های اجرایی مکلفند در تدوین یا اصلاح مقررات و رویه‌های اجرایی مرتبط با محیط کسب و کار، نظر اتاق‌ها و تشکل‌های کارفرمایی و کارگری که عضو اتاق‌ها نیستند و سایر تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط را اخذ و مورد توجه قرار دهند و در صورت لزوم، از آنها برای شرکت در جلسات دعوت کنند. در مواردی که دستگاه اجرایی، تصویب مقررده‌ای را به مراجع ذی‌صلاح پیشنهاد می‌نماید، مکلف است پیشنهاد خود به همراه اطلاعاتی از قبیل اسناد پشتیبان، قوانین و مقررات مرتبط، آثار</p>	

پیش نویس بخشنامه تکالیف دستگاه‌های اجرایی در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

وضع مصوبه جدید بر مقررات پیشین، نظرات دریافتی از تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربط و گزارش توجیهی پذیرش یا رد آنها را در قالب دستورالعمل ابلاغی توسط معاونت حقوقی رئیس جمهور به مراجع تصمیم‌گیرنده ارسال نماید.

مستند قانونی ماده (۳) دستورالعمل نحوه تدوین پیش‌نویس مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

دولت و دستگاه‌های اجرایی مکلفند در مراحل تدوین یا اصلاح مقررات و رویه‌های اجرایی نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکل‌های اقتصادی ذی‌ربطی که عضو اتاق‌ها نیستند و در صورت لزوم، ذینفعان، مراکز علمی معتبر از جمله دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی، بنیاد ملی نخبگان و همچنین نهادهای قانونی مردم نهاد تخصصی و صنفی را اخذ و مورد توجه قرار دهند و در صورت اقتضاء از آنها، برای شرکت در جلسه دعوت کنند ...

تکلیف چهارم) رعایت الزامات در تدوین مقرره شامل مقدمه توجیهی، مبنای قانونی وضع، پیوست نظر خواهی، اخذ نظر بالاترین مقام دستگاه حقوقی و تعیین اثر وضع مقرره

مستند قانونی ماده (۳) دستورالعمل نحوه تدوین پیش‌نویس مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

... پیش‌نویس [مقرره] موضوع این ماده، حتی‌الامکان با رعایت بندهای زیر تنظیم و توسط دستگاه اجرایی در پایگاه یاد شده [پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار] بارگذاری می‌شود:

- ۱- درج مقدمه توجیهی مبنی بر ضرورت و مطلوبیت وضع مقرره
- ۲- ذکر مبنای قانونی وضع مقرره مانند اصل (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ۳- پیوستی حاکی از نظر خواهی و توجه به این نظرات در راستای رعایت ماده (۳) قانون
- ۴- اخذ نظر بالاترین مقام حقوقی دستگاه واضع مقرره جهت حصول اطمینان از عدم مغایرت مقرره با قوانین
- ۵- تعیین اثر وضع مقرره بر مقررات پیشین به نحو صریح و دقیق در انتهای پیش‌نویس.

تکلیف پنجم) انتشار پیش‌نویس یک هفته قبل از تصویب در تارنمای مرجع واضع مقرره (به همراه اعلام نشانی تارنما به معاونت حقوقی ریاست جمهوری)

مستند قانونی ماده (۳) آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

دستگاه‌های اجرایی مکلفند، پیش‌نویس مقررات خود را مطابق دستورالعمل موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه یک هفته قبل از صدور، در تارنمای (سایت) خود به اطلاع عموم و فعالان اقتصادی برسانند تا فرصت لازم برای اعلام نظرات عموم یا فعالان اقتصادی و تشکل‌ها وجود داشته باشد. اجرای تکلیف موضوع این ماده ساقط‌کننده تکالیف دستگاه اجرایی مقرر در ماده (۲) این آیین‌نامه نیست.

پیش نویس بخشنامه تکالیف دستگاه‌های اجرایی در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

تبصره- دستگاه‌های اجرایی مکلفند، ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، نشانی دقیق تارنمای خود، جهت اجرای این ماده را به معاونت حقوقی رئیس جمهور اعلام کنند تا در پایگاه منتشر گردد.

تکلیف ششم) انتشار پیش نویس در پایگاه ملی اطلاع‌رسانی قوانین و مقررات کشور به نشانی (dotic.ir)

مستند قانونی	تبصره (۲) ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
معاونت حقوقی رئیس جمهور مکلف است صفحه ویژه‌ای با پیوند (لینک) در صفحه اصلی پایگاه ملی اطلاع‌رسانی قوانین و مقررات کشور مخصوص اعلام خبرهای تغییرات آتی در مقررات کشور ایجاد کند. دستگاه‌های اجرایی مکلفند پیش‌نویس مقررات خود را مطابق دستورالعمل ابلاغی معاونت حقوقی رئیس جمهور، یک هفته قبل از صدور، علاوه بر تارنمای خود، در این پایگاه منتشر و به اطلاع عموم برسانند تا فرصت لازم برای دریافت نظرات عموم و فعالان اقتصادی و تشکلهای (جمع سپاری) در تدوین مقررات فراهم شود.	

تکلیف هفتم) بارگذاری مصوبه در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار به نشانی (qavanin.ir)

مستند قانونی	ماده (۳۰) الحاقی قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار
وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری معاونت ذی ربط رئیس جمهور حداکثر شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، با استفاده از ظرفیت‌های موجود نسبت به اصلاح و ارتقاء «پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار» اقدام نماید. دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ مکلفند پیش‌نویس آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه خود را یک هفته قبل از صدور، در تارنمای (سایت) خود به اطلاع عموم و فعالان اقتصادی برسانند تا فرصت لازم برای اعلام نظرات عموم یا فعالان اقتصادی و تشکلهای وجود داشته باشد. همچنین دستگاه‌های اجرائی مکلفند هرگونه آیین‌نامه، دستورالعمل یا بخشنامه یا مقرر خود را بلافاصله در پایگاه مذکور ثبت نمایند و به اطلاع عموم برسانند. یک سال پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، مقررات تنها در صورت ثبت در پایگاه موضوع این ماده نافذ می‌باشد.	
مستند قانونی	ماده (۶) آیین‌نامه لزوم ثبت و اطلاع‌رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار
از تاریخ ۱۴۰۲/۲/۲۸، لازم‌الاجراء شدن مقررات، منوط به ثبت و انتشار آنها در پایگاه است. تبصره- مقررات موجد حق یا تکلیف عمومی، قابل طبقه‌بندی به عنوان اسرار دولتی نیست و ثبت و انتشار آنها در پایگاه الزامی است.	

پیش نویس بخشنامه تکالیف دستگاه های اجرایی در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

تکلیف هشتم) لزوم توجه به ساختار متعارف مقررات (مشمول بر تاریخ تصویب، مرجع تصویب، شماره و تاریخ ابلاغ) به همراه درج تاریخ لازم الاجرا شدن مقررده با رعایت حقوق مکتسبه شهروندان

<p>ماده (۴) آیین نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار</p>	<p>مستند قانونی</p>
<p>دستگاه های اجرایی مکلفند با رعایت این آیین نامه و ماده (۷) آیین نامه، مدت زمانی که مقررده پس از انتشار در پایگاه، لازم الاجرا می شود را صراحتاً درج نمایند.</p> <p>تبصره- در محاسبه مدت زمان لازم الاجرا شدن مقررده، روز انتشار در پایگاه، جزو مدت محسوب نمی شود. همچنین از نظر احتساب مواعد مندرج در جدول پیوست این آیین نامه، هر ماه سی روز است.</p>	
<p>ماده (۷) آیین نامه لزوم ثبت و اطلاع رسانی مقررات در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار</p>	<p>مستند قانونی</p>
<p>مقرراتی که علاوه بر دستگاه های اجرایی و کارکنان آنان، برای سایر مردم حق یا تکلیف ایجاد می نماید، (۱۵) روز پس از انتشار در پایگاه، لازم الاجرا است؛ مگر اینکه در خود مقررده مهلت یا ترتیب خاص دیگری ذکر شده باشد.</p> <p>تبصره ۱- در مواردی که اجرای مقررده بنا به ملاحظات اقتصادی از جمله ایجاد امنیت سرمایه گذاری، اقتضای اعطای مهلتی بیش از (۱۵) روز را دارد، دستگاه اجرایی مکلف است با رعایت ماده (۲۴) قانون، مهلت بیشتری را برای لازم الاجرا شدن مقررده در نظر گیرد.</p> <p>تبصره ۲- دستگاه های اجرایی نمی توانند اجرایی شدن احکامی از مقررده را که موجد تکلیف برای شهروندان است و یا حقی از آنها زایل می نماید را به تاریخی پیش از انتشار مقررده در پایگاه تسری دهند. رعایت حقوق مکتسبه شهروندان در هر حال، الزامی است.</p>	
<p>ماده (۵) دستورالعمل نحوه تدوین پیش نویس مقررات مرتبط با محیط کسب و کار</p>	<p>مستند قانونی</p>
<p>دستگاه اجرایی واضع مقررده مکلف است ضمن رعایت ساختار متعارف مقررات (مشمول بر تاریخ تصویب، مرجع تصویب، شماره و تاریخ ابلاغ)، تاریخ لازم الاجراء شدن مقررده را با لحاظ موارد زیر در پیش نویس تعیین نماید:</p> <p>۱- مقرراتی که علاوه بر دستگاه اجرایی و کارکنان آنان، برای سایر اشخاص حق یا تکلیف ایجاد می نماید، (۱۵) روز پس از انتشار در پایگاه کسب و کار، لازم الاجراء است؛ مگر این که مشمول بندهای (۲) و (۳) این ماده بوده و یا در خود مقررده، با رعایت بند (۴) مهلت یا ترتیب خاص دیگری ذکر شده باشد.</p> <p>۲- در مواردی که اجرای مقررده بنا به ملاحظات اقتصادی از جمله ایجاد امنیت سرمایه گذاری، اقتضای اعطای مهلتی بیش از (۱۵) روز را دارد، دستگاه اجرایی مکلف است با رعایت جدول پیوست آیین نامه ماده (۲۴) قانون، مهلت بیشتری را برای لازم الاجراء شدن مقررده در نظر گرفته و تاریخ اجرایی شدن مقررده را صراحتاً در متن آن درج نماید. در صورتی که اجرای</p>	

پیش نویس بخشنامه تکالیف دستگاه های اجرایی در خصوص تدوین، تصویب و انتشار مقررات مرتبط با محیط کسب و کار

فوری مقرر مشمول جدول پیوست آیین نامه یادشده، مساعد به حال محیط کسب و کار بوده و مغایر با ایمنی یا سلامت مردم نباشد، اجرای مقرر به محض انتشار در پایگاه کسب و کار، با تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرایی بلامانع است.

۳- چنانچه در قوانین، مدت دیگری برای لازم الاجرا شدن مقررات لحاظ شده باشد، همان مدت ملاک عمل خواهد بود.

۴- دستگاه اجرایی نمی تواند اجرایی شدن احکامی از مقرر را که موجب تکلیف برای شهروندان است و یا حقی از آن ها زایل می نماید را به تاریخی پیش از انتشار مقرر در پایگاه کسب و کار تسری دهد. رعایت حقوق مکاتبه شهروندان در هر حال، الزامی است.

۵- در محاسبه مدت زمان لازم الاجرا شدن مقرر، روز انتشار در پایگاه کسب و کار، جزء مدت محسوب نشده و هر ماه سی روز است.

مقتضی است در انتهای هر مقرره ای، عبارتی مشابه عبارت زیر درج گردد:

پیش نویس این بخشنامه در تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۷ در پایگاه ملی اطلاع رسانی قوانین و مقررات کشور (به نشانی dotic.ir) بارگذاری و در (۸) بند تصویب و پس از انتشار در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات مرتبط با محیط کسب و کار (به نشانی qavavnin.ir) و از ۱۴۰۴/۱/۱ لازم الاجرا است.